„ЗАСТАВА“ излази двапут у недељи, четвртком и недељом.
Цена је на годину 10. фор. на по год. 5 фор., на четврт године 2 фор. 50 нов. а. в. за Аустрију, а за Србију на годину 100 гроша на по год. 50, а на четврт године 25 гроша.

ЗАСТАВА.

Огласи се рачунају по количине врста, које из гармонта заузимају, и за сваку врсту плаћа се за први пут 7 за сваки даљи пут 5 н. осим тога за жиг увек по 30 н. Дописи се шаљу уредништву а предплата администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

Број 21. У Новоме Саду, у четвртак 14. марта 1868. Год. III.

Нови Сад, 12. марта.

Необзирући се на Западну дипломатију, која се толико труди, да увери свет о готовости у Цариграду за „помириве уступке“ и „мирне реформе“, порта се живо спрема за крвави рат. Она је наредила, да се сва турска војска, па и за резерву опредељена, што пре за бој спреми; да се све тврдиње у Босни и Херцеговини у што бољи ред доведу, и да се Турска граница нарочито према Србији утврди. То потврђују све новије вести из Босне и Херцеговине. У Босни Бељина и Сеница утврђују се и шанчевима обкопавају, под надзором Али паше, коме су на руци осам ђенерал-штабских официра. Уз то 5000 иглењача донето је из Цариграда и раздано међу баши-бозуке. Иљаде роботника, апсеника и сељана узети су у посао око ратног спремања у Босни. У Херцеговини војска је, вели се, већ спремна, тако да се на први знак у покрет ставити може.

Такво оружање порте усред толиког зулума, толиких беда и глоба што се под Турским господарством шире, и у часу кад се са свију страна упиру очи на Турску, да би се једном видело, да се и она упућује мирном путу напредњачких реформа и уступака: неможе, наравно, имати друге последице, него распаљење огорчења код оних народа, који су страдали и још страдају од силе и неправде Турске. У таквом положају сасвим је природно, да се и у средини тих народа почиње развијати брига о одпору и одбрани противу нових непријатељских припрема старог крвника њиховог. У прошлом броју нашег листа напоменулисмо како се у Босни саставио слободњачки одбор, у цели одбране од турског зулума. Ниже саобштавамо и допис из Босне из кога ће читаоци наши и више што чути о том одбору. Кад би било увиђавности и правичности у Цариграду, у Босни, као и у другим областима Турске царевине, неби ни било нужде, да се прибегава уједињавању унутрашњих народних сила за сложан одпор и одбрану противу притиска озго; али кад се све мирне молбе и пријатељске представе и опомене разбијају о отврдли образ варварских силеција: онда шта остаје праведније, него да се наоружани непријатељ оружаном руком одбије? Неће, дакле, неоправдано бити, ако и слободњачки одбор у Босни буде најпосле латио се и овбиљнијих средстава за одбрану народне слободе. А и шта би значило за народна и човечанска права удруживање патриотских сила, које неби ишло на то, да се и јуначка снага развије противу оних, који се никако другачије недаду одбити од своје зверске страсти, да пију крв народу и људима? Губити се у залудним „обавештењима“ према таквим крвопијама, значило би завијати народ у јагњећу кожу пред неукротивим курјацима, што несамо да би било немудро, него би било и злочинство пред историјом и напредујућом свести о правима и дужностима међу народима и људима. —

Инглески листови тумаче пут принца Наполеона у Берлин као готовост Француске, да се приближи Русији у Источном питању. По „Стендарду“ (полузв. листу) Наполеон III. био би рад, да небуде на Истоку рата. Краљ од Прусије, увиђајући да би рат на Истоку донео и рат на Рајни, жели да буде посредником између Француске и Русије, или „боље између пријатеља и непријатеља Турске царевине.“ И тако Пруски посланик у Паризу учинио је неке важне предлоге, у том погледу, цару Наполеону III. Пут принца Наполеона у Берлин може се сматрати као одговор на те предлоге. Принц је, по свој прилици, имао да се поверено разговори са краљем од Прусије и његовим министром (Бизмарком), да би прокрчио пут отвореним саобштењима. Принц је, по „Стендарду,“ могао имати још и друга посла у Берлину, н. пр. да чује како Пруска влада суди о плановима цара Француског за помирење Италије са папом; али све друго остаје споредно према Источном питању. „Тајме“ доноси један допис из Берлина од 2. (14.) марта, по ком је такође због Источног питања принц Наполеон ишао у Берлин, али у коме се намере Француске другачије представљају, него што их „Стендард“ наговешћује. Француска, по Берлинском допису у „Тајмсу,“ „не само да жели учинити неки корак на Истоку, него изјављује жељу да га учини, ако је могућно, у сагласију са Русијом и Прусијом.“ Русија је, као што се даље у истом допису тврди, за последњих осамнајест месеци, два пута чинила исти предлог Француској, а није могла доћи ни до каквог опредељеног закључка. Први пут Француска је напустила тај предлог из неразјаснених узрока. Кнез Горчаков, у својим недавно јавности предатим дипломатским актима, спомиње шта он сматра као неверицу Француске, али и он сам једва да зна зашто је Француска одустала од преговора. У Берлину се мисли, да је владање Инглеске узрок што се Француска повукла. Упркос првој промашки, Русија је нешто доцније учинила нов покушај за приближење, и то преко самог цара (Александра). Пошто је кнез Горчаков поравнао пут, подпомажући више Француску него Прусију у Луксембуршком питању, цар је отишао у Париз да види излог, и покренуо је наново предлог о сарадњи на Истоку. Цар Наполеон није сасвим одбио тај предлог, али докле се чинио да је за предлог, имао је да учини неки противу-предлог. Ако је он био услужан Русији на Дунаву, он је у накнаду искао, да му се изишту извесне уступке од Прусије на Рајни, тако да се цар Александар побојао да се незамери свом краљевском ујаку, те даде на знање, да није вољан ићи даље у тој ствари. Цар Александар, заиста, имао би доста воље, да продужи правац којим је пошао у Луксембуршком питању, и да остави Прусију нека сама расправље будућа питања са Француском; али он није био у истини спремљен, да се обрне противу једног старог савезника, и да претвори овога у смртног непријатеља, докле услужност новог савезника остаје неизвесна. Сад је предлог по трећи пут изнет на среду, али с том разликом, да он сад недолази од Русије, него од Француске, и то не непосредно него средством друге једне силе. Накратко, предлог за Руско-Француску заједничку радњу на Истоку, данас је поднет не Петрограду, него Берлину. Положај Берлинског двора постао је тежак. Истина, неиште се више земљиште Берманско, нити се хоће као пре, да се руше Берманске интереси; све што се тражи данас од Прусије јест пријатељска неутралност. Али примио се или непримио предлог, мноштво немилих последица скрива се под том привидном спољашњости. Предпоставимо, да Прусија прими, Аустрија ће бити неспособна да даде икаква одпора, и мораће уступити. Заиста, из свега што дознајемо о радњи Аустријских агената у Босни и у Херцеговини, Аустрија, под заклоном Француске, сад се баш спрема да узме свој тал на Истоку. Поред таквог рачуна, Русија може бити у стању да развије своје намере на Истоку толико, да јој небуде потребна Пруска подпора, ако не за свагда, а оно за неко време. Али савезника који јој дуже нетреба, она неби имала узрока даље подпомагати. Другим речима, ако је Русија задовољена, или јој је бар за време дозвољено да има свој собствени пут на Исток, узрок из кога би она имала подпомагати Прусију у рату Француском или Аустријско-Француском — тај узрок или би сасвим престао, или би знатно ослабио. Отуд Берлински дописник „Тајмса“ изводи, да би Прусија грешила ако би ишла на руку Русији на Истоку, пре него што би утврдила своју собствену снагу, и уздигла монархију до оног положаја у коме је њени јужни и западни суседи неби могли нападати. До такве снаге и положаја може Прусија доћи само примањем југонемачких држава у Северни Савез; а то је оно што ни Русија, ни Аустрија, ни Француска неће допустити доклегод могу то спречити; зато то као и да неулази у непосредни задатак грофа Бизмарка. С друге стране, ако Берлински двор одбаци Француски предлог, он ће уједно смањити интерес који Русија има у припомагању, да се одржи њена величина противу страног и домаћег присвајања. Такво одбацивање народна странка у Петроградском двору би сматрала као непосредно непријатељство, и Прусија би се тако излагала опасности, да остане усамљена. Има извесних знакова да је Руска влада знала за Француски предлог пре него што јој је поднет. Тај предлог обухвата и неке уступке за Пољску. Прусија нема ништа противу тога, предпостављајући, да ће се Француска задовољити ако се нове уступке ограничне на краљевину Пољску, са изкључењем њених старих колонија и даљих области. Да би означила своју намеру, влада Руска позвала је пре једног месеца неколико лојалних, али либералних Пољака у Петроград, и нада се да ће их придобити за неку промену на боље у њиховој несретној земљи.

Старој грамзивости сила за деобом Турске заиста једва би што тако говело као савез Француско-Руски; с тога се и Берлинском дописнику „Тајмса“ неможе одрећи основаност у његовим назорима, што се тиче Руско-Француског зближивања у Источном питању. Али уздамо се у здраву народну свест Источних Хришћана, да је прошло време свима рачунима о Истоку који би били управљени противу њихове будуће слободе и независности. Да је каква благосова у освојачком господарењу над другима: зар би се Турска царевина распадала данас као што се распада? А оно проклетство које Турску сарањује, пратило би и оборило и сваку другу силу која би се полакомила, да на гробу народне слободе своје господарство над Истоком оснује. Само глупачко затварање очију пред светлошћу историје, и крајње непознавање природних закона друштвеног и народног живота, могло би још послужити за основ каквој погодби за деобу „проклетог отетог“ на Истоку; али, ми се надамо, да дипломатска усиљавања у Паризу, Берлину и Петрограду стоје пре надалеко него наблизу таквој погодби.

Париски полузванични лист „Конститисјонел“ потврђује, да влада у Букурешту нема намере, да прогласи независност Румунске; јер је уверена, да би такав проглас био противан колико међународним уговорима, толико интересима земље! „Министри кнеза Карла, вели исти лист, закључили су, да своје владање удесе у духу споразумлења са западним силама као и са Русијом.“

Американски листови доносе у целини тужбу противу председника Џонсона. Тужба та састоје се из 11, а не из 6 чланака, као што беше у први мах телеграфом испод мора јављено. У главноме председник се обтужује: да је противно закону збацио са звања ратног министра Стентона, и поставио на његгово место ђенерала Томаса; — да је покушао да наговори ђенерала Еморија, који командује у Уашингтону, да извршује налоге председника без знања ђенерала Гранта, ма да закон о војски од 1867 наређује, да први само преко последњег наредбе добива; — да је тајно радио, да би силом присвојио државну имаовину у министарству рата; — да је уобште нарушио устав сједињених Американских држава, и т. д. Чланцимм тужбе коју је одбор спремио, додала је савезничка скупштина још два: један се тиче беседе коју је председник говорио противу скупштине, 6. (18) августа 1867; други доноси тужбу, да је председник покушао да придобије ђенерала Гранта у помоћ за рушење закона. — Из Беча јављају, да је тамошњи посланик сједињених республика северне Америке добио из Уашингтона вест, да председник Џонсон неће допустити, да се изврши пресуда која би изрицала да се он са званија уклони. Тада би између председника и савезничке скупштине настало питање: ко је јачи. А унапред се неможе казати, били председник имао толико силе, да може одупрети се пресуди сената, који му по уставу има судити. Судећи по американским листовима, председник Џонсон неби могао успети у таквом одпору, јер има противу себе несамо јавно мишлење, него и већину војске. Уосталом, давање председника Џонсона под суд први је пример узимања на одговор главе извршне власти у савезу сједињених республика северне Америка, па је тим загонетније питање: на што ће ивићи данашњи спор између председника и скупштине тог савеза.

Овогодишња загребачки сабор и пређашњи хрватски сабори.

Од како је краљевина Хрватске и Славоније нећете до данас у историји њиовој ниједног сабора наћи, који би ван граница ти краљевина тако мале пажње на се обратио био, као што је овогодишњи загребачки сабор. Свагда је влада кад је сазвала сабор трој. краљевине од његова патриотизма, политичног правца и од његова одговора више презала и зазирала него данас од овог назови сабора, што је на октроисаној основи сазван. Свагда су владини органи са бодрим оком сваки и најмањи корак досадашњи наши сабора пратили, потанке извештаје о радњи њиовој доносили и са фулминозним (громовитим) чланцима често нападали и обарали, што им по њиову ћефу не бијаше. Шта више и у ступцима страни листова могли сте пре по више редака наћи о радњи хрватског сабора. Свагда је до данас влада на политично држање и на одговор сабора нашег дуже и у већој неизвестности изгледала, него на држање и одговор овогодишњег сабора. Влада је пријашњим саборима често — врло често политично држање осуђивала; она је саборе често распуштала пре времена и свршена посла, али то владино осуђивање и распуштање сабора било је народу млого повољније, него овогодишње по владином ћефу удешено саборисање. Народу нашем у борби за своју народност и независност беше до сад боља утеха, већа дика у распуштаним саборима, него данас у сабору који под окриљем и командом владином стоји па вели, да за народ — ал без народа — ради. Саборски посланици враћали су се досад безаворно кући својој са распуштеног сабора, јер у сабору беше досад вазда права воља изјављивана. Тако је то било са досадашњим саборима, тако год. 1848, 1861, 1865,—6—7 до месеца јуна. Ко је ствари те иоле пажљивије пратио, томе је то све за цело познато, а уверити се може свако о том, ко само погледи у јавне листове како наше тако и многе стране, што у време оно изилазише, кад су досадашњи сабори наши обдржавани.

Друкчије стоји данас сабор мађаронски у Загребу.

Знадемо како је и шта је све влада порадила пре него што је сабор сазвала; знамо и то, да је на незаконитој основи сабор сазвала; а знадемо и то, да су избори незаконито обављани; најпосле знамо и осећамо још и данас, какве ужасне мере влада наша употребљује према народним људма — њеним противницима. Народ је уступио сили, али вером својом превнуо није. То сведоче силни доданашњи протести народни, а поглавито у последње време протести против нови избора на место народни из незаконита сабора изступивши заступника; а сведоче то и толи силна одпуштања званичника народне странке и гоњење остали народни људи. И при свим толиким владиним пресијама народ неће да призна законитост и ваљаност данашњег загребачког сабора.

Кад је дакле овогодишњи загребачки сабор сазван онако као што до данас нигда не бијаше сазиван, кад су избори за тај сабор обављени онако, као што пре нигда обављани не бијаху, онда је сасвим наравно, да сабор тај и његова радња није и неможе бити онака, као што је била у пријашним саборима. Па у чему се дакле разликује овогодишњи загребачки сабор од пријашњи хрватски сабора?

Глава и карактеристична разлика између пријашњи наши сабора и овогодишњег мађаронскогта је, што је пријашњи сабор био владиверан тумач народа и народни жеља, а овогодишњи сабор је народу покорни тумач владе и владини жеља; из пријашњи сабора су влади саобштаване жеље народне, а у овогодишњем загребачком сабору огледа народ вољу и жељу владе мађарске. Од овакова сабора нема влада наравно ништа да преза ни да завире, јер сабор тај неће ништа урадити ни закључити, што неби влади по ћефу било. Наравно је дакле сасвим да такав сабор није кадар ни од кога ван граница трој. краљевине пажњу на се обратити, нити је такав сабор у стању ичије уважење задобити. Зато ћемо о сабору том врло мало што читати у владиним органима, а у страним несловенским листовима баш нимало. Све што смо у немачким самосталности народа нашег противним листовима о радњи овогодишњег загребачког сабора читати могли, то је по декоји мршав брзојав из Загреба „П. Лоју“. У том брзојаву обично се јавља у неколико речи брзо успевање и закључци овогодишњег назови сабора. И заиста се то признати мора, да је овогодишњи загребачки сабор нечувеном брзином успевао и за кратко време млого свршио — како и у чију корист, то је друго

доказати, да је далеко од нас та мисао и намера.“

— „Хазанку“ пишу из пожунске жупаније о неким панславистичким агитацијама, те веле: већ је јављено у Трнави, а доцније и у Модри позване су старешине од 20—30 општина да потпишу неку петицију на сабор. Агитација излази од некаквог господина Хурбана, који оће себи да прибави популарности за будуће саборске изборе, те излази на среду као бранилац народа“ и т. д. — Дакле кад ко излази као бранилац своје народности и позива своје сународнике да се за њу заузму, то су онда одма панславистичке агитације! Тешко ли си онима, који немогу још никако старих заблуда и предсуда да се отресу!

= **Нови Сад 2. марта.** У недељу 25. фебрура било је у Новом Саду шесто јавно предавање.

Најпре је говорио Тоша Недељковић „о новијој српској књижевности.“ Тражећи народну књижевност у изразу обштег српског духа, млади предаваоц означио је разборито Доситеја Обрадовића и Вука Караџића, као прве узоре у новијој српској књижевности. Он опомиње противу начина и правца оних писалаца, који у своме личноме заносу застрањују од обштег српског духа; а своди главну наду за будућност српске књижевности на уједињене умне силе омладине српске, која је баш развијтак народне свести за свој задатак избрала. Слушаоци су са живом пажњом пратили предавање. Добро би било, кад би предавалац новије српске књижевности, са погледом на практичне потребе слушалаца, ближе означио списе и књиге за које налази, да се могу препоручити као понајчистији производи народне књижевности

А. Хаџић предавао је, „како би ваљало женски пол у нас одгајивати, да одговори своме позиву.“ Његово предавање можемо свести на ово:

У старија времена неје се у нас нико бринуо за узгој женскога пола, исто онако, као што се и дан данас слабо старамо за сеоску женску омладину. Женски су пол у опште држали за неку нижу врсту човечанства, па су му одрицали свако право, а и сваку способност за вишу душевни напредак. Већином су мислили, да је жена за то, да мушкоме роду служи и робује и да рађајући децу човечаство само умножава. У новије доба ударило се са свим другом стазом, и чином се опровргло пређашње криво мишљење о узгоју женскога пола, ма да се мора признати, да се опет забасало из једне крајности у другу. Стари су узгајали женску децу само за слушкиње и ропкиње, а у нас су је многи почели узгајати само за дворане и игранке, за наките, забаву и играчку мушкога пола. Што су стари премало чинили, то многи сад опет протерују од превелике, али незреле ревности. Обично се сада мисли, да свака девојка мора знати много и много, а заборавља се, да образованост неје у спољашњем сјају и блистању умних дарова, не у тако званој углађености, окретности и тананости у друштвеном понашању и владању, него да је образованост красота наше душе, правилност мисли и чуства човечијих, чврстоћа и сталност значаја, живљење, које одговара вишој цели у опште, а на по се својој посебној.

Што наш домаћи живот, особито по варошима, све већма и већма пропада, што неморалност и покваренost мах заузима, што од дана до дана све ређи бивају сретни и задовољни мужеви, разумне и паметне матере, врле и разборите домаћице и деца, која своје родитеље поштују и љубе: томе је први и најглавнији узрок садање по туђем калупу удешено узгајање наших жена, матера и домаћица, на којима се већином оснива сав наш домаћи и породични живот. Па да за то и у јавном животу све више и више нестаје снаге, поштења, српске искрености и срдачности, то са свим природно истиче из наших домаћих околности, које су темељ свега јавнога живота. На покваренoм и оштећеном темељу не може нигда бити чврсте, сталне и здраве зграде. Ако је домаћи живот разрован, то нестаје свакога темеља за умну радњу и напредак: онда ту болују све установе државне, јер им је темељ нездрав и гњио. У Енглеској се оснива домаћи живот на озбиљном, моралном темељу, па је он за то и врело крепком грађанском и државном животу, и из њега црпи поносни енглески народ снагу у борби за закониту слободу и за сачување својих установа. И у Енглеској су живели неверни владари, несавесни државници и политичари, који су не један пут потегли секиром, да посеку стабло слободе народне; али се народ вазда и успешно томе противио, а могао се противити, јер је већ из свог домаћег живота понео у борбу поштење, особно и народно, које га је соколило у борби, те га одвраћало, да никада не скрене са стазе поштења и законите слободе. Сличан пример даје нам и несретни народ пољски, коме се сав изображени свет диви са врлина, којима се пуним правом дичи, а којима врело ваља тражити у његовом домаћем животу.

(Свршиће се).

⁂ Из Товарника горњег 7. фебр. Ево ме одавде, не да вам се хвалим, већ да речем на част и хвалу неколицини добротвора, што учинише од своје стране по могућству — а нашој овде посве малој општиници добар дарак. Лањске године кад наумисмо школско зданије подигнути, да одговара времену у коме живимо, ево су нам ова браћа по имену прилогом редом подпопомогли, те што беше наумљено то је и учињено, и у нас је данаске школско големо и лепо зданије сграђено. —

Г. Васа Стајић перовођа у Иригу, послао нам је из Руме: од гг. Бранко Јовановић 2 ф. др. К. Којић 1 ф. Миша Критовац 2 ф. Тоша Маринковић 1 ф. Никола Чаркацијић 50 н. М. Панаотовић 60 н. Милош Јанковић 1 ф. Никола А. Георгијевић 1 ф. Стева Јаковљевић 1 ф. Сима Ј. Ђорђевић 50 н. Пантелијић Илија 60 н. Стева Беочинац 1 ф. Тоша Јовановић 40 н. Петар Цвејић 40 н. Васа Критовац 1 ф. Вукомановић мајор у миру 2 ф. Ника Поповић 1 фр. Тоша Поповић 50 н. Шот комесар фин. 50 н. Вуковић Мита 50 н. Богдановић Јоца 1 фор. Георгиевић Стева 1 ф. Сима Ст. Стаић 50 н. Ј. Ђорђевић 40 н. А. Б. Арштајн 1 ф. Антон Ритер 1 ф. Ритер 1 ф. Тоша Богдановић 1 ф. Родољуб 40 н. Калуђер 40 н. Петар Георгијевић 50 н. Стева Андрејевић 1 ф. Младен Младеновић 1 ф. Петар Андрејевић 50 н. Ј. Максимовић 1 ф. Цимбрих 50 н. Павле Богдановић 1 ф. ар.

Још су нам дали из Митровице честити старина г. Васа Стефановић трг. 20 ф.

Из Шида: гг. Ђока Михајловић 1 ф. Тоша Момировић 2 ф.

Из Товарника. гг. уважени прота католички 10 ф. Јосип Ковачић судац 5 ф. Макс Франк 3 ф. Бошњак Јозеф 5 ф. Ујриг Јозе 5 ф. Петар Т. Младеновић канцелиста 4 ф. Свима, и од свију нека је лепа хвала. Живили!

У Брестовцу 25. фебр. Ево и из нашег малог сеоца помоћи страдајућим Личанима. Помоћ та јест у прилозима, који су на позив местног свештеника сабрани. Приложници јесу: гг. Л. П. свештеник 1 ф., В. П. ц. кр. обрл. 50 н., М. Г. лајт. 50 н., Ј. А. страж. 50 н., Коста Г. Тодоровић трговац 1 ф., Ј. Поштић трг. 1 ф., М. Поповић трг. 1 ф., Ј. Мавродин трг. 20 н., Лазар Тодоровић трг. 40 н. Ј. Димитријевић учитељ 25 н. А Бугарски 5 н., Д. Бранков ћурч. 20 н., Арса Рацић граничар 1 ф., Лазар Глогоњац 10 н., Ј. Љубовић 30 н., Ан. Вурдеља 20 н., Стеван Пеић 10 н.. Љубомир Поштић 20 н. Свега дакле 8 ф. 50 н. а. вр. (Новци су примљени и предани одбору за помоћ Личанима. У.)

П. Ђ. М. — У Чакову 20. фебр. Читајући у српском једном листу (види „Световид“ бр. 15. 4. фебр. — Босна!) како у словенском југу наша храбра браћа од глади страдају, наишао сам где се вели, да је и наша витешка Црна Гора грдни допала јада. Ово ми је јако срце потресло, јер се сетих, да онај, који је јуначки до данас сачувао самосталност српску, онај браћо мора данас од глади да страда!

Ја саопштих ову грозну вест неколицини мојих пријатеља и позвах ји, да по могућству на гладну јуначку браћу нашу приложе. Они одма к срцу примише и као што из списка видити можете, скупио сам 35 ф. а. вр. које вам новце шиљем, да ји изволите куда треба послати. (Радо се примамо и ове дужности, и ниже стављене прилоге од 35 фр. већ смо послали г. П. Рамадановићу, агенту Црне Горе. Хвала честитим Чаковчанима, а угледала се и друга браћа на њих. У.)

Прилози за Црногорце: Ника Живановић 3 фр. Ника Нвагул 1 ф, Пера Мича 1 ф., Никола Килица 1 ф., Миша Панић 5 ф., Јоца Београдац 2 ф., Лаза Младен 1 ф., Јован Протић 1 ф., Стеван Младенов 1 ф., Сима Д. Петровић 1 ф., Јоца Петровић 1 ф., Д. Рошуловић 2 ф., Теохар Дима 2 ф., Јован Дајевић 1 фр., А. Д. Остоић 2 фр., Пера Костић 1 фр., Пера Чарнић 1 ф., Никола Војновић 1 ф., Коста Николић 1 ф., Јован Чарнић 1 ф., Мита Петровић 1 ф., Паја Шандровић 2 ф., Јосиф Мандл 1 ф., Петар от Ботта 1 ф. Свега 35 ф. а. вр.

НОВИЈЕ.

— Жене у Грчкој саставиле су, под заштитом младе краљице Олге, одбор за подпору фамилија које из Кандије у Грчку добегавају. Тај одбор управио је на Европу један позив, у коме се живо описује жалостно стање речених фамилија, па се опомињу просвећене државе, да човечански притеку у помоћ невиним жртвама борбе која се у Кандији бије.

— Са Паризке берзе разнео се глас, да су Француска, Ирглеска и Аустрија, преко својих представника у Атини, радиле и успеле, да влада Грчка одбије предлоге Румунских и Српских агената који су је хтели увући у неко споразумлење за независност Грчке, Србије и Румунске. Вели се, да је Русија, било искрено било притворно, подпомагала у Атини опомене трију предпоменутих сила.

Један Инглески лист пише: „Турска влада настала је да дотера и уреди путове по Херцеговини тако, како ће што лакше проводити војску, коју је у тој области умножила до близу 12.000.“

Нордд. Алгм. Цтг“, орган Пруског министарства, побија новинарске вести о посредовању Прусије између Француске и Русије за Румунску независност. Прусија, по истом листу, одржала је своју слободу радње у Источном питању, које се недотиче непосредно њених интереса. А никоја страна сила није никад покушала, да би за своју политику на Истоку придобила Прусију.

ПОЗИВ.

Дана 4. (16.) априла т. г. у 9 сати пре подне држати ће илочка господарска подружница у илочкој читаоници своју редовну седницу, на коју се господа чланови и гости нечланови овим позивају.

Предмети:

1. Преглед рачуна од г. 1867.
2. Како би се друштвена правила сврси сходније преиначити могла?
3. Предлози чланова.

У Ердевику 9. (21.) марта 1868.

По налогу председништва:

J. K. Томбор
тајник подружнице.

Списак имена оних који су што на фонд уједињене омладине приложили.

Јеврем Грујић из Београда 5 ф. А. Хаџић у Новом Саду 2 ф. Владимир Јовановић у Новом Саду 2 ф. Александер Вукашиновић из Вуковара 1 дук. Милован Јанковић у Пешти 1 ф. Јован Јовановић у Пешти 1 ф. Ђорђе Рајковић из НСада 5 ф. Василије Пелагић из Бањалуке 1 дук. Марија Чолакова у Дубици 1 ф. Милка Хрвећанина у Дубици 1 ф. Драгиња Хрвећанина у Дубици 1 ф. Јелена Угринића у Ст. Градишки 1 ф. Тодор Хрвећанин у Дубици 1 ф. Милаило Чолак у Дубици 1 ф. Андрија Змагојвић у Новој Градишки 1 ф. Јово Билбија у Бањалуци 1 ф. Васо Миоковић, свешт. у Ст. Градишки 1 ф. Пајо Павловић трг. у Ст. Градишки 1 ф. Васо Павловић у Ст. Градишки 1 ф. Илија Чолаковић у Ст. Градишки 1 ф. Сава Видовић, штаспспрофос у Ст. Градишки 1 ф. Антоније Орлошић у Ст. Градишки 1 ф. Коста Угринић у Ст. Градишки 1 ф. Панта Поповић, учитељ у Каћу 1 ф. Марко Радосављевић, свешт. у Перлезу 2 ф. М. Лазар Трифуновић, свешт. у Кули 1 ф. Васа Теофановић, пенс. учитељ у Кули 1 ф. Др. Наца Брлић у Осеку 3 ф. Ј. Местановић из Београда 1 ф. Стево Добровојевић из Београда 1 ф. Свега 41 ф. 2 дук.

(Продужиће се.)

Овој суми кад се дода у 20. бр. „Заставе“ од о. г. означена свота у износу од . . . . . 828 ф. 12 н. авр. 5 наполеондора и 2 дуката у злату.

Онда износи фонд уједињене омладине српске . . . . . 869 ф. 12 н. авр. 5 наполеондора и 4 дуката у злату.

Сви ови новци, осим оних у злату уложени су у овдашњу штедионицу.

Г. Гершић, ср., тајник одбора омлад.

А. Хаџић, с. р., председник год. одбора омладинског.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Данас изилази „ДОМИШЉАН“ и кога жели имати, нека изволи за 6. свезака 1 ф. а. вр. или за 1. свезку 20 нов. уредништву „Домишљана“ у Руми у наплаћеном писму послати.

Светозар Стојадиновић,
уредник.

ТРГОВИНА И ОБРТНОСТ.

Цена рани у Новом 13. марта. 85 фун. жито 5 ф. 66 н. 76 фун. средње ж. 5 ф. 33 н. 77 фун. наполице 4 ф. 80 н. 76 фун. средња 4 ф. 33 н. 68 фун. јечам 2 ф. 44 фун. зоб 1 ф. 40 н. 84 ф. кукуруз 2 ф. 26 н. — Стање Дунава 17′ 8½″ над нулом долази.

Т. Б. Сента 8. марта. На данашњем тржишту било је ране сваке струке доста, ал продаја и опет бјаше слаба.

Чиста шеница могла се добити по 5 фр. 20 нов. до 5 ф. 40 н. в., јечам 2 ф. в., кукуруз 2 ф. 50 н. зоб 1 ф. 40—50 н. — Вода на Тиси опада, време је кишовито.

(„В. К.) Вршац 7. марта. Рана се, судећи по данашњој пијаци, боље довозити почиње, сигурно с тога, јер се свако боји да ће цена још више натраг ударити. Ценовник је данас: шеница ф.5.20 н. наполица 3.80—4 ф., јечам 2 ф., овас 1.80, кукуруз 2.40—50, кртоља 3 ф., пасуљ 7—7.50, грашак 9 ф., сочиво 8 ф. — меца. Брашно од 8.20 до 12 ф. цента.

Вина се ове недеље није продавало. У целоме је вину свака тражња престала, и сад пошто је виноградска радња одпочела а људи у новцу потребити, можо се вина јефтино купити; најбоље 4 до 5 ф. аков.

Време је суво и прилично топло.

⊙ Пешта 10 марта. Целе прошле недеље беше слаб посао на овд. тржишту ране. Тек се на измаку недеље почела шеница живље тражити за извоз. Млинари се врло уздржаваху од куповања, јер се брашно непротура више у множини. Цена је пшеница са 10—15 н. пала. Продало се 120 до 150.000 в., отуд бар две трећине за извоз и врло много српске. — Ражи се продало 10—15000 в., цена јој је са 10 н. пала, и опет се нетражи. — Јечму је такође цена са 10 н. пала; продало га се до 2000 в. — Овас се само за домаћу потребу тражи — Кукуруз такође се само за домаћу потребу купује; за извоз се скоро нетражи; нуди се по 3 ф. 15 н., али га нетраже.

Овчије вуне продано је последњих дана до 1000 цената.

Свиња беше довезено 3577. Продало се за Беч 1500 по 28—30 ф., за Берлин 400 по 30—31 ф. 50 нов.

Шпириту је цена 45 ф. 50 н. до 46 ф. без бурета.

Сирове коже продавале су се: тежке угарске воловске по 65 ф. на центу; средње воловске по 63—64 ф. Из Немачке и горњих земаља купила је једна овдешња фабрика 1000 к. крављих кожа по 60—62 ф. Овчијих кожа из Србије продано је 7—8000 ком.

Цене су:

Пасуљу: белом крупном 5 ф. 75 н., ситном 6 ф. 10 н.

Сочиву: 5—8 ф.

Шпириту: новом 46, старом 48 н.

Шљивовици: старој сремској 28—30 ф., новој 22—24 ф.

Свињској масти: пештанској 38 ф. 25 н., са села 36 ф. 50 н.—37 ф.

Сланини сувој, бољој 33 ф. 50 н., са села 28 ф. 50 н.—29 ф.

Лоју топљеном 34 ф.

Сувим шљивама: босанским транзито у бурама 8 ф. 50 н.

Пекмезу од шљива: 6 ф. 50 н. до 9.50 н.

Меду: оцеђеном 19—20 ф., сировом 19—20 ф.

Шишарки: угарској 17 ф. на 102 фун.

Курс бечке берзе.

Акције народне банке	710
5% металик	57 10
Зајам народни	64 30
Дукати	5 45
Аустриско сребро	113.

ОГЛАСИ.

Оглас.

Од стране потписаног одбора овим се до јавног знања достаља, да „панчевачка штедионица“ ове чиновнике потребује

1. Једног канцеларијског начелника са годишњом платом од 1400 ф. а. в.
2. Једног књиговођу са годишњом платом од 1000 фор.
3. Једног благајника са годишњом платом од 600 ф.;

за које се овим стециште отвара.

Који једно од тих места добити жели, нека своју нужним сведоџбама поткрепљену молбеницу потписаном одбору до најдаље 8. (20.) априла о. г. пошље.

Относно благајника примећује се овде, да се од њега у смислу друштвеног устава иште кауција равна његовој годишњој плати, а ова може бити у готовом новцу, у државним задужницама, у непокретним добрима, ако ове пупиларне сигурности имају и у акцијама овога друштва. Буде ли кауција у готову новцу, онда му завод 6 проц. годишње камате плаћа.

Првенство на свако од ових звања имаће они, који су већ код штедионице, или другог каквог већег друштва служили и који су српском језику вични.

У Панчеву 2. марта 1868. 29—3—3

Одбор за оснивање панчевачке штедионице.

26-3-3 **НАТЕЧАЈ.**

У трговишту Дарувару у Славонији упражњено је место српског учитеља и певчика црковног, у једно са годишњом платом 315 ф. а. вр. 14 хвати дрва ⅛ баште и 1 јутро ограде, леп стан са зградама. Натечатељи, који желе ово место задобити, нека своје власторучне молбенице са прилози да су науке за учитеља и испит препарандије положили и сведочбу моралног понашања до конца месеца марта овде српској општини у Дарувар поднесу.

Бр. 1210 гр.

Објава.

Од стране ововар суда као грунтов. власти овим се до општег знања доставља, да ће се услед молбе Симона Поллака из Новог Сада непокретно добро Глише и Анне Милаков из Новог Сада, као кућа под бр. 2601 у Новом Саду због дуга од 38 ф. авр. која је на 393 ф. авр. судејски процењено, на јавној лицитацији, која ће се дана 8. априла 1868. и дана 8. јунија 1868. на лицу места свагда у 3 сата после подне држати, продавати, и зато се сви они, кои исто добро купити желе, позивају да у предозначено време на ту лицитацију дођу, и да се на ту цел изаслатој комисији пријаве.

Уједно се примјечава и то, да се условија под коима ће се гореименовано добро продавати, при суду овом читати и од њи преписи имати могу.

У Новом Саду 30. новембра 1867. 24—3—3

Оглас.

Дра медицине Хофмана

бели биљни сок (сируп) за прси

обште познати лек противу свију катаралијских болести, назеба, кашља, као и противу хамороидиалних и т. п. болести; затим противу

болести у гркљану и у душнику.

Лек тај препоручен је од признатих учених лекара, и признају га за добар многи који су га употребљивали.

Може се добити:

у Новом Саду:
код г. Емериха Дицгена
„ и Карла Вагнера

у Варадину:
код г. G. C. Junginger

у В. Бечкереку:
код г. Петра Арсеновића.

Једна флаша стаје 1 ф. 50 н.

Понуде за стовариштa продаје примају се код г. Јосифа Клајнчека у Новом Саду

21-2-3 Главног агента за доњу Угарску и Ердељ.

У мојој трговини требам једног практиканта. Родитељи, који желе сина свога науку дати, молим да се изволе на мене обратити.

Луке Хрвећанина
25-4-10 син у Дубици 2. банској пуковнији

20—5—5 МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

Г. Костића

у Митровици,

потребује три добро изучена помоћника. Који су способни нека се обрате реченој фирми што раније

ПРОДАЈА КУЋЕ

Доле подписани продаје из слободне руке своју кућу и апотеку у Тителу, која се састоји из више соба, кујне, подрума, штале, и с црепом покривена, ко жели купити нека се обрати на мене доле подписаног

У Тителу 7. марта 1868. Фрањо Цан
30—1—3 апотекар.

Оглас.

Милош Ђонлић бивши в. бележник магистрата в. бечкеречког овим објављује, да је своју адвокатску писарницу у кући г. Влајка Стојковића бр. 494. у В. Бечкереку отворио. 31—1—3

Григорије Јанковић

из Липове

препоручује своју трговину, од сваке врсте дрва, као од најбољи сплавова (балвана), дасака, шиндри и баскија, такође коларског и растовог дрва сваке сорте.

Хоћу себи труда дати, да сваког г. купца најбоље послужим. 27—3—3

ПРОДАЈА КУЋЕ.

Долеподписани због снеруке продаје своју кућу у Старом Бечеју преко пута од телеграфа Нр. 83., која се састоји од 7 соба, кујне, шпајза и подрума с црепом покривена. У авлији штала и бунар са грунтом од 300 квадр. хвати. Продаје се за готове новце или за какво добро у промену поред Дунава. Ко би желео купити нека се пријави код подписанога.

У Новом Саду 16. (28.) фебр. 1868.

Г. Кнежевић
12—5—10 фотограф.

Одговоран уредник и издавалац др. Стеван Павловић.

Платонова штампарија у Новом Саду 1868.